

Силабус курсу Методологія історичних досліджень	
Освітній ступінь – магістр Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 031 Релігієзнавство Освітньо-професійна програма «Релігієзнавство» Кількість кредитів – 3 Рік підготовки, семестр – 1 рік, 4 місяці; 2 семестр Компонент освітньої програми: нормативна Дні занять: згідно з розкладом занять Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи	
Мова викладання: українська	

Керівник курсу

д. і. н., проф. **Бистрицька Елла Володимирівна**

Контактна інформація: elherman@ukr.net 0672578284

Опис дисципліни

Курс «Методологія історичних досліджень» спрямований на вивчення основних методів і підходів до історичних досліджень у їх науковому дискурсі з метою оволодіння сутнісними основами формування методології історії як науки; з'ясування взаємозв'язку пізнавальної діяльності дослідника з провідними науковими та ідейними течіями свого часу, взаємодії історії з політикою, ідеологією, культурою, ціннісними орієнтаціями суспільства для конструктивного вирішення дослідницьких завдань.

Завдання курсу: виробити у студентів навички методологічного аналізу історичних текстів, усвідомленого підходу до історичного дослідження, оперування професійними поняттями історика.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1 Формування методології історії як науки. Методи історичного дослідження	
Тема 1. Формування теоретичної історії	Знати: особливості історичного знання; зміст та напрями розвитку методології історії в минулому і сучасний період; провідних істориків і теоретиків історії, історичні школи минулого і сучасності; місце і роль історичних знань у сучасному суспільстві; групи методів наукового та історичного пізнання; структурні рівні історичного пізнання; конструкт історичного дослідження.
Тема 2. Історичні концепції XVIII–початку XXI ст.	
Тема 3. Предмет і об’єкт історичної науки	
Тема 4. Методи історичного пізнання	
Модуль 2 Рівні та етапи пізнавальної діяльності історика, формування історичної свідомості	
Тема 5. Рівні наукового пізнання в історії	Знати: структурні рівні історичного пізнання; конструкт історичного дослідження; структурні рівні історичної свідомості; соціальні функції історичної науки.
Тема 6. Істинність та об’єктивність історичних досліджень	
Тема 7. Критерії науковості знань	
Тема 8. Історична свідомість суспільства	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 1	Здатність критично осмислювати проблеми у сфері релігієзнавства і на межі галузей знань, аналізувати наукові здобутки та результати релігієзнавчих напрямів і шкіл
СК 4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування емпіричних даних та теоретичного матеріалу з використанням усталених і новітніх методів релігієзнавства.
СК 5	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі релігієзнавчого знання.
СК 10	Здатність розробляти і реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.
РН 3	Застосовувати сучасні методики і технології, володіти способами інформаційно-описової діяльності, систематизування даних, структурування, опису предметної сфери (виділяти ключові категорії, поняття, персоналії, групи проблем або проблеми, систематизувати концепції, технології, методи вирішення проблем, ведення власної бази даних, укладання наукових робіт, рефератів тощо); дотримуватися правил академічної доброчесності
РН 9	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань релігієзнавства до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
РН 11	Розробляти наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства з урахуванням цілей та обмежень, а також соціальних, економічних і правових аспектів.
РН 12	Знати психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів, сучасні теоретичні та практичні основи методики, навчання релігієзнавчих дисциплін в освітніх закладах та шляхи їхньої практичної реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

Літературні джерела

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / за ред. А.М. Колодного. К., 2000.
2. Барг М.А. Категории и методы исторической науки. М., 1984.
3. Барг М.А. Эпохи и идеи. Становление историзма. М., 1987.
4. Блок М. Апология истории или Ремесло историка. М., 1973.
5. Бондаренко Г. Историчне пізнання: питання теорії і практики. Луцьк, 1998.
6. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація. М., 1986-1992. Т. 1-3.
7. Вжосек В. Історія – Культура – Метафора. Постановня неklasичної історіографії. Про історичне мислення. К.: Ніка-Центр, 2012. 296 с.
8. Жуков Е.М. Очерки методологии истории. 2-е изд. М., 2001.
9. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле / Переклав В. Склокін. Київ: Ніка-Центр, 2012.
10. Иванов Г.М., Коршунов А.М., Петров Ю.В. Методологические проблемы исторического познания. М., 2001.
11. Ковальченко И.Д. Методы исторического исследования. М., 2003.
12. Коллингвуд Р.Д. Идея истории. Автобиография. М., 1980.
13. Мельник Л.Г. Предмет і методологія історичної науки. К., 1977.
14. Мельник Л.Г. Розвиток наукового пізнання історії. К., 1983.
15. Могильницкий В.Г. Введение в методологию истории. М., 2000.
16. Предборська І., Ганаба С. Філософія історії. Навч. посібник. К., 2019.
17. Поппер К. Ницета историзма. М., 1993.
18. Румянцева М.Ф. Теория истории. М., 2002.
19. Рюзен Й. Нові шляхи історичного мислення. Львів: Літопис, 2010.
20. Яковенко Н. Вступ до історії. К., 2007.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі лабораторного заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 4) усне опитування, тести, завдання	35
ЗМ 2 (теми 5-8) усне опитування, тести, завдання	35
Методологічна рецензія	10
Підсумковий тест	20